

SMMM SGS ANALİZ

Eğitmen: Doç. DR. Murat DEMET

MUHASEBE NEDİR ?

Muhasebe, işletmelerin belirli bir tarihte ki finansal hareketlerini **kayıt altına alan, sınıflandıran, raporlayan, analizler yapan ve yorumlayan** sistemdir.

MUHASEBE AŞAMALARI

- Yevmiye defter (Günlük defter) kayıtlarının yapılması
- Büyük defter (Defteri kebir) kayıtlarının yapılması
- Aylık mizanların düzenlenmesi
- Dönem sonu envanter işlemlerinin yapılması
- Sonuç hesaplarının (Gelir - Gider hesapları) kapatılması
- Kesin mizanın düzenlenmesi
- **Mali tabloların oluşturulması**

FİNANSAL TABLOLAR VE ANALİZİ

Muhasebe süreci sonunda oluşturulan finansal (mali) tabloların, finansal teknikler ile analiz edilmesine **finansal tablo analizi** denir.

Bu süreç sonucunda finansal tablo kullanıcıları işletme hakkında bir fikir edinebilirler.

ANALİZ TÜRLERİ

AMACINA GÖRE (KİM İSTER ?)	BİÇİMİNE "KAPSAMINA GÖRE (NASIL İSTER?)	YAPAN KİŞİYE GÖRE (KİMDEN İSTER ?)
1-YÖNETİM ANALİZİ Yöneticilerin alacakları kararlara yardımcı olmak için yapılan analizdir.	1. STATİK ANALİZ: Tek bir döneme ait verileri kapsar.	1-DIŞ ANALİZ: İşletme dışından kişilerce işletme hakkında yapılan analizdir.
2- YATIRIM ANALİZİ İşletmeye yatırım yapmak isteyen veya düşünen kişi ve kurumlarca yapılan analizdir.	2. DİNAMİK ANALİZ: Birden fazla yıla ait verileri kapsar	2-İÇ ANALİZ: İşletmeye bağlı kişilerce yapılan analizdir.
3-KREDİ ANALİZİ ** Üçüncü kişilerin işletmenin borç ödeme gücü, kârlılık vb. konularda yaptıkları analizdir. Kredi analizinde kullanılan teknikler şunlardır: SK TEKNİĞİ ➤ Karakter ➤ Kapasite ➤ Kefil (Kefalet) ➤ Kapital(Sermaye) ➤ Koşullar		

**5K KURALI

KARAKTER: İşletme yönetiminin **güvenilirliğini ve dürüstlüğü**nü ifade eder

KAPASİTE: Kredi talebinde bulunan işletmenin, alacağı krediyi ve faizlerini zamanında ödeyebilecek bir satış düzeyini sağlamaya yetecek **kapasitesi var mı**. Varsa da kapasitesini ne oranda kullandığı da kredi değerlendirmesi açısından önemlidir.

KEFİL (KEFALET): Kredi talebinde bulunan işletmenin uygun bir **kefilinin veya teminatının** olması kredi talebinin karşılanmasına kolaylık sağlayabilecektir.

KAPİTAL SERMAYE: İşletmenin ortaya çıkacak muhtemel risklerden kaynaklanabilecek kayıpları karşılayabilecek **özkaynağa (sermaye)** sahip olup olmaması

KOŞULLAR: Kredi talebinde bulunan işletmenin faaliyetlerini sürdürdüğü **ekonomik ortam ve içinde** bulunduğu sektörün koşulları kredi değerlendirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangisi yapılma amacına göre analiz türlerinden biridir?

- A) Dinamik analiz
- B) Statik analiz
- C) İç analiz
- D) Yönetim analizi
- E) Dış analiz

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangisi kredi değerlendirmelerinde kullanılan 5K yaklaşımından biri değildir?

- A) Kârlılık
- B) Kapasite
- C) Kefil veya kefalet
- D) Kapital
- E) Koşullar

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangisi biçimine göre finansal analiz türleri içerisinde yer alır?

- A) Statik Analiz
- B) Yönetim Analizleri
- C) Yatırım Analizleri
- D) Kredi Analizleri
- E) İç Analiz

FİNANSAL TABLOLAR VE ANALİZİ

ANALİZ TEKNİKLERİ

KARŞILAŞTIRMALI (MUKAYESELİ – YATAY) ANALİZ

DİKEY (YÜZDE) ANALİZ

TREND (EĞİLİM YÜZDELERİ) ANALİZİ

RASYO (ORAN) ANALİZİ

ANALİZ SONUÇLARINI ETKİLEYEN UNSURLAR

DOLAYSIZ DİREKT ETKİLEYEN SONUÇLAR	DOLAYLI ENDİREKT ETKİLEYEN SONUÇLAR
Tek Düzen Muhasebe Sistemi: Mali analizde kullanılacak mali tabloların genel kabul görmüş muhasebe standartlarına göre hazırlanmış olması gerekir. Aksi durumda mukayese yapılacak veriler arasında homojenlik olmayacağı için firma yöneticileri yanlış karar verebilirler. Buna ilave olarak mali olayların doğru ve güvenilir bir şekilde kayda geçirilmesinin analizin doğruluğu ve verimliliği açısından büyük önemi vardır.	a. Bulunduğu Ekonomik Ortam: Ekonomik İşletmenin ortamdaki kastedilen, enflasyon, döviz fiyatlarının düzeyi ve gösterdiği dalgalanmalar, piyasa faiz oranı ve ekonomik büyüme gibi makroekonomik değişkenlerdir.
Standart oranlar 1-Bütçe standart oran 2-Tarihi standart oran 3-Sanayi veSektör standart oran 4-İdeal standart oran	b. İşletmenin İçinde Bulunduğu Sektörel Ortam: İşletmenin hangi sektörde faaliyet gösterdiği, sektörün hangi aşamada olduğu (kuruluş, gelişme, olgunluk, gerileme) ve sektörün kendine özgü koşullarını ifade etmektedir. c. İşletmenin Yapısal ve Yönetimsel özellikleri: İşletmenin yasal ve ekonomik organizasyonunun yönetim anlayışı (aile şirketi olup olmadığı, A.Ş./Ltd, halka açık/kapalı, emek) ile ilgili koşullarıdır.

1-BÜTÇE STANDART ORAN:

Bütçe sistemi uygulayan işletmelerde, bütçelenen dönem sonunda gerçekleşeceği var sayılan finansal tablo verilerini kullanarak hesaplanan oranlardır. İşletmenin bütçe **hedeflerine, Amaçlarına ya da Planlarına** ne ölçüde ulaştığını ortaya koymak amacıyla yapılan analizler için daha uygundur

2-TARİHİ STANDART ORAN:

İşletmenin **Geçmiş** Dönemdeki Finansal Tablolarından Elde Edilen Değerlerin Ortalaması Bulunur. İşletme Cari Dönemine İlişkin **Geçmiş Dönemlere** Göre Nasıl Bir Değişim Gösterdiğini Değerlendirmek Amacıyla Yapılan Analizler İçin Daha Uygundur.

3-SANAYİ VE YA SEKTÖR STANDART ORAN:

İşletmenin İçinde Bulundu Sektördeki **Benzer** İşletmenin Finansal Tablolarındaki Veriler Üzerinden, Her Bir Dönem İçin Hesaplanan Ortalamalardır. İstanbul Sanayi Odası Veya Merkez Bankası Hesaplamalarından Elde Edilir

4-İDEAL (HEDEF) STANDART ORAN:

İşletmenin Yer Aldığı Sektörde Bulunan **En Başarılı** Bir Veya Birkaç İşletmenin Finansal Tablolarından Yararlanılarak Hazırlanan Oranlardır. Genellikle İşletmenin Hedeflediği Bir Düzeye Göre Hangi Konumda Olduğunu Göstermek Amacıyla Yapılan Analizlerdir.

ÖRNEK SORU

Bir işletmenin, içinde bulunduğu sektördeki en iyi şirket veya şirketlere göre durumunun karşılaştırılması amacı ile yapılacak bir analizde, aşağıdaki standart oranlardan hangisinin kullanılması gerekir?

- A) Sektör
- B) Bütçe
- C) İdeal
- D) Tarihî
- E) Sanayi

MALİ TABLOLAR

ANA MALİ TABLOLAR

BİLANÇO

GELİR TABLOSU

YARDIMCI (EK) TABLOLAR

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU

FON AKIM TABLOSU

NAKİT AKIM TABLOSU

ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

KAR DAĞITIM TABLOSU

Bütün tablolar **TAHAKKUK** esasına göre işlem görürken
sadece NAKİT AKIM TABLOSU "**NAKİT**" ESASINA GÖRE
İŞLEM GÖRÜR

1-BİLANÇO:

İşletmenin **belirli bir tarihteki** varlıklarını (maliyet değeriyle) ve bu varlıkların finansmanında kullanılan kaynakları tutarları ve dağılımları (**Finansal durumunu gösteren**) gösteren **statik bir** finansal durum tablosudur.

BİLANÇO TÜRLERİ

ŞEKİL BAKIMINDAN

- HESAP TİPİ
- RAPOR TİPİ

ANALİZ BAKIMINDAN

- KARŞILAŞTIRMALI
- ANALİTİK

KAPSAM BAKIMINDAN

- İŞLETME
- KONSOLİDE

İŞLETME VE VERGİ BAKIMINDAN

- TİCARİ
- MALİ

1-DÖNEN VARLIK- K.V.Y.K. KARŞILAŞTIRMASI

- **NET ÇALIŞMA (İŞLETME)SERMAYESİ : DÖNEN VARLIK- K.V.Y.K**
  - ❖ Net işletme sermayesi bir şirketin likidite, etkililik ve genel sağlık ölçüsüdür. Çünkü Net işletme sermayesi nakit yönetimi, stok yönetimi, borç yönetimi ve alacak yönetimi içerir.
  - ❖ Şirketin gelecekteki nakit yaratma kapasitesini ve net bugünkü değerini belirler yani şirketin nakit yaratma gücü **şirket değerini** belirler.
  - ❖ Şirketin ani kriz anında veya Zor anında elindeki nakit ve nakite çevrilebilecek varlıklarıyla bu kısa vadeli borçların ne kadarını ödeyebileceğini gösterir.
- **Şirketin Likidite Gücünü gösterir**
- **Şirketin Borç Ödeme Gücünü Gösterir**

ÖRNEK:

ÖRNEK:

	2017	2018	TL	%
DÖNEN V	1000	1400	400	40
KVYK	900	950	50	6
N.Ç.S	100	450	350	

- ❖ Bir önceki yıla göre likidite gücü ve borç ödeme gücü arttığı ve N.Ç.S nin daha fazla duruma geldiği gözlenmiştir.

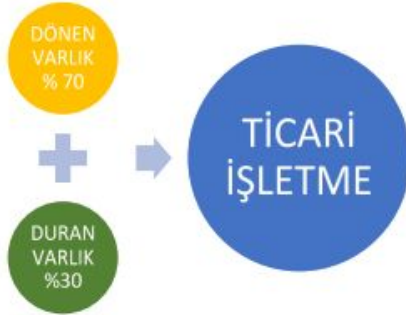
2-YABANCI KAYNAK-ÖZKAYNAK KARŞILAŞTIRILMASI

- Finansman Riski
- Mali yapısı sermaye Gücü
- Alacaklılar Güven içinde mi ?

Özkaynaklar yabancı kaynaklardan düşük tutarlı ise **firmanın finansman riski yüksek** mali yapısı sermaye gücü Düşüktür buda alacaklılar için güven teşkil etmez

Özkaynaklar yabancı kaynaklardan yüksek ise **firmanın finansman riski düşük** mali yapısı güçlüdür. Alacaklılar güven içindedir.

4-DÖNEN VARLIK -DURAN VARLIK KARŞILAŞTIRMASI

AKTİF'İN %70 ini Dönen Varlık kalan
%30'unu da eğer duran varlık
oluşturuyorsa bu şirket Bir **TİCARİ**
İŞLETMEDİR

AKTİF'İN %30 nu Dönen Varlık kalan
%70 ni da eğer duran varlık
oluşturuyorsa bu şirket Bir **ÜRETİM**
İŞLETMESİDİR

AKTİF'İN %90 nı Dönen Varlık kalan
%10 nunu da eğer duran varlık
oluşturuyorsa bu şirket Bir **HİZMET
İŞLETMESİDİR**

4- DURAN VARLIK – ÖZKAYNAK KARŞILAŞTIRILMASI

Duran varlıkların ne kadarlık bölümünün öz kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. Oranın 1 civarında olması arzu edilir. Eğer sermaye birikimi yetersizse duran varlıkların bir kısmının yabancı kaynaklarla finanse edildiği görülür (Oranın 1'den büyük olması durumu)

5- DURAN VARLIK- “DEVAMLİ SÜREKLİ”SERMAYE KARŞILAŞTIRILMASI

Duran varlıkların ne kadarlık bölümünün öz kaynaklarla ve uzun vadeli yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. Oranın 1'in üstüne çıkması varlıkların bir kısmının Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar'la finanse edildiğini gösterir

2-GELİR TABLOSU

İşletmenin **belirli bir dönemde** elde ettiği tüm gelirler ile aynı dönemde katlandığı bütün maliyet ve giderleri ve bunların sonucunda işletmenin elde ettiği dönem net kârını veya zararını gösteren **dinamik** bir finansal tablodur.

Gelir tablosunda eşitlik ilkesi yoktur Kar veya zarara ulaşmak için gelirlerden katlandığı giderler ve maliyetler çıkartılarak hesaplanmaktadır

A-BRÜT SATIŞLAR

B-SATIŞ İNDİRİMLERİ(-)

C-NET SATIŞLAR

D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)

BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI

E-FAALİYET GİDERLERİ(-)

FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI

F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR

G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)

H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)

OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR

I-OLAĞAN DIŞI GELİR VE KÂRLAR

J-OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)

DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI

K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI(-)

DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI

GELİR TABLOSU TÜRLERİ**ŞEKİL BAKIMINDAN**

- HESAP TİPİ
- RAPOR TİPİ

**ANALİZ
BAKIMINDAN**

- KARŞILAŞTIRMALI
- ANALİTİK

**KAPSAM
BAKIMINDAN**

- İŞLETME
- KONSOLİDE

**İŞLETME VE VERGİ
BAKIMINDAN**

- TİCARİ
- MALİ

ÖRNEK SORU

Bir işletmeye ait gelir tablosu bilgileri aşağıdaki gibidir:

Brüt Satış Zararı	10.000 TL
Brüt Satışlar	21.000 TL
Satış İndirimleri	1.000 TL
Faaliyet Giderleri	2.000 TL

Bu bilgileri göre “Satışların Maliyeti” kaç TL’dir?

- A) 8.000
- B)30.000
- C)15.000
- D)28.000
- E)10.000

A-BRÜT SATIŞLAR	21.000
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ(-)	(1.000)
C-NET SATIŞLAR	20.000
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(30.000)
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	(10.000)
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(2.000)
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI	

3-FON AKIM TABLOSU

- İşletmenin belirli bir dönemde fon kaynaklarını ve bunları kullandığı alanları gösteren bir tablodur.
- En geniş anlamıyla fon, finansal araçların ve finansal olanakların tümü anlamında aktifin tamamını ifade etmektedir.
- Belirli bir dönem içinde işletmenin sağladığı mali olanakları ve bunların kullanılış yerlerini göstermek yoluyla işletmenin o dönemdeki yatırım ve finansman faaliyetlerini özetler,
- finansal durumda meydana gelen değişiklikleri açıklar.
- Fon akım tablosu bilanço ve gelir tablosu ve bunlara ait açıklayıcı finansal bilgilere dayanılarak düzenlenir

FON KAYNAĞI “GİRİŞ” Varlık azalış veya Kaynak Artışı

AKTİF	PASİF
VARLIK SATIŞI ↓	KAYNAK TEMİNİ ↑

GERÇEK BİR FON KAYNAĞI OLMAYAN GELİRLER

- ❖ Konusu Kalmayan Karşılıklar
- ❖ Reeskont faiz gelirleri
- ❖ Borsa değer artış karları
- ❖ Gelecek aylara ait gelirlerin döneme ilişkin kısımları
- ❖ Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri hesabındaki artışlar

FON KAYNAKLARI

Fon akım tablosunda aktifin tamamı fon olarak kabul edilir. Fon kaynakları en basit bir anlatımla her türlü aktif azalışı ile borçlardaki ve öz kaynaklardaki artışlardır.

- Olağan faaliyetlerden sağlanan kaynaklar
- Olağandışı faaliyetlerden sağlanan kaynaklar
- Dönen varlık tutarındaki azalışlardan sağlanan kaynaklar
- Duran varlık tutarındaki azalışlardan sağlanan kaynaklar
- Kısa vadeli yabancı kaynak tutarındaki artışlardan sağlanan kaynaklar
- Uzun vadeli yabancı kaynak tutarındaki artışlardan sağlanan kaynaklar
- Sermaye artırımından sağlanan kaynaklar
- Hisse senedi ihraç primlerinden sağlanan kaynaklar

FON KULLANIMI “ÇIKIŞI ”Varlık Artışı Veya Kaynak Azalışı

AKTİF	PASİF
VARLIK TEMİNİ 	KAYNAK AZALIŞI

GERÇEK BİR FON ÇIKIŞI GEREKTİRMEYEN GİDERLER

- ❖ Amortisman Giderleri
- ❖ Karşılık Giderleri
- ❖ Reeskont Faiz Giderleri
- ❖ Borsa değeri azalış zararları
- ❖ Gelecek aylara ait giderlerin döneme ilişkin kısımları
- ❖ Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri hesabındaki azalışlar

ÖNEMLİ: Bir gider olmamakla beraber Gelecek yıllara ait gelirler hesabındaki azalış da fon kullanımı olarak değerlendirilmez.

FON KULLANIMLARI

İşletmelerde fon çıkışına neden olan, yani mali araçlarda azalma meydana getiren işlemlerdir. Fon kullanımları genel olarak aktifteki artılar ile pasifteki azalışlardır.

- Olağan faaliyetlere ilgili kullanımlar
- Olağandışı faaliyetlerle ilgili kullanımları
- Ödenen vergi ve benzerleri
- Ödenen kar payları (temettüleri)
- Dönen varlık tutarındaki artışlar
- Duran varlık tutarındaki artışlar
- Kısa vadeli yabancı kaynak tutarındaki azalışlar
- Uzun vadeli yabancı kaynak tutarındaki azalışlar
- Sermayedeki azalışlar

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangisi bir fon **kaynağıdır**?

- A) İşletmenin yeni bir varlık satın alması
- B) İşletmenin sermayesinin azaltma
- C) İşletmenin vergi ödemesi
- D) İşletmenin satıcılara borçlanması
- E) İşletmenin zarar etmesi

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangisi fon kaynağı değildir?

- A) Olağan karda artış
- B) Stok hesabında azalış
- C) Duran varlık satışı
- D) Kısa vadeli borçlardaki azalış
- E) Bankalar hesabındaki azalış

